

השתלבות יהדות אתיופיה במדינת ישראל - נקודת מבט אזרחית

מערך שיעור באזרחות לחט"ע

רציונל לבחירת הנושא:

השתלבותם של יהדות אתיופיה במדינת ישראל הוא נושא אקטואלי וחשוב הנוגע להיותה של ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית. כפי שנעשה בשיעורי האזרחות, הידע והמושגים נלמדים דרך עיסוק בסוגיות אקטואליות. נושא זה מעבר לחשיבותו החברתית, קשור לפרקים רבים בתוכנית הלימודים באזרחות, ביניהם: תפיסות שונות של מדינה יהודית, הזכות לשוויון, הגבלת השלטון, מנגנוני פיקוח וביקורת ועוד.

בשיעור המוצע נעסוק במנגנוני פיקוח וביקורת, מוסדיים ולא מוסדיים.

השיעור מוצע לתלמידי חטיבה העליונה במסגרת שיעורי אזרחות.

מטרות אופרטיביות:

בתחום התוכן:

- התלמידים יבינו את המושגים מנגנוני פיקוח וביקורת מוסדיים ולא מוסדיים
- התלמידים יערכו השוואה בין מנגנוני פיקוח וביקורת מוסדיים ולא מוסדיים
- התלמידים יכירו עמותות העוסקות בהשתלבותם של יהודי אתיופיה בישראל
- התלמידים יכירו מסמכי ביקורת רשמיים שנכתבו בנושא זה

בתחום המיומנויות

- התלמידים יתרגלו יישום של מושגים באזרחות על סוגיות אקטואליות
- התלמידים יתרגלו מיומנות חשיבה של השוואה
- התלמידים יתרגלו מיומנות של כתיבה טיעונית
- התלמידים יתרגלו הצגה בפני קהל

בתחום הערכים

- התלמידים יפנימו את ערך השוויון
- התלמידים יפנימו את ערך המעורבות האזרחית

מושגים מרכזיים בשיעור

מנגנוני פיקוח וביקורת מוסדיים, מנגנוני פיקוח וביקורת לא מוסדיים, מבקר המדינה, דעת קהל, השתתפות אזרחית, חברה אזרחית

משאבי למידה

כיתת מחשבים עם גישה לאינטרנט

הערכה - מטלה קבוצתית

מקורות המידע

דוח מבקר המדינה - http://www.mevaker.gov.il/he/Reports/Report_114/926efbcf-6853-4c93-8154-2844c658d9aa/7917.pdf

מהלך השיעור

שלב א – חשיפה לנושא

ניתן לעשות חשיפה לנושא על ידי הקרנת סרטון על עליית יהודי אתיופיה או על מחאה על אפלייתם

שלב ב – מנגנונים מוסדיים

- הכיתה תתחלק למספר קבוצות, כל קבוצה תחקור אחד מהתחומים: חינוך, צבא, חברה, השכלה גבוהה, תעסוקה - שירות המדינה
- המורה תציג את דו"ח מבקר המדינה שפורסם בנושא
- המורה תקשר את הנושא לימוד מנגנוני פיקוח וביקורת פורמלים
- כל קבוצה תאסוף נתונים מהדוח על התחום בו היא עוסקת ותציג בקצרה את הממצאים לכיתה

שלב ג – מנגנון לא מוסדיים

- המורה תקשר את הנושא למנגנוני פיקוח וביקורת לא מוסדיים
- המורה תבקש מכל אחת מהקבוצות לקרוא על אחת מהעמותות הפועלת לקידום השתלבותם של יהודי אתיופיה (רשימה), עדיף בתחום בו עסקה הקבוצה

שלב ד – השוואה בין מנגנונים מוסדיים ולא מוסדיים

- המורה תשאל את הכיתה: מי לדעתכם משפיע יותר על שינוי המדיניות, המנגנונים המוסדיים או הלא מוסדיים? מי לדעתכם משפיע יותר על דעת הקהל?
- על כל קבוצה למצוא כתבה המחזקת את עמדתה

שלב ה- - הצגה במליאה

הקבוצות יציגו את ממצאיהם וטיעוניהם בפני הכיתה

נספחים:

1. על ההסטוריה והמורשת של יהדות אתיופיה - [אתיופים בישראל תמונת מצב](#), [האגודה הישראלית למען יהודי אתיופיה](#)
  2. מסמכים של הכנסת על נושאים שונים הקשורים בהשתלבותם של יהודי אתיופיה: [השתלבות בשירות המדינה](#) [השתלבות בצה"ל](#) [השתלבות במערכת החינוך](#) [השתלבות במערכת ההשכלה הגבוהה](#)
  3. אתרים ופעילויות מומלצות: [יסודות, מט"ח](#)
  4. סרטונים מומלצים:
- פרוייקט קולנוער (כדאי לצפות בסרטונים מראש ולבדוק אם הם מתאימים לכיתה שלכם) - [קולנוער רחובות קומדיה בשחור לבן בשביל עצמי קולנוער ראשון לציון קצת מזל אשקלון](#)
  - פרוייקט משפחה בשלושה דורות – [משפחת פרדו – שעווה וזהב](#)